

AGDER
fylkeskommune

Kulturminnevern og kulturturisme

Arkeologisk registrering – 20/23708

Hove gård – Homborsund - Gnr 168/1 – Grimstad kommune.

Rapport ved Marita Fleseland 2022

Kommune:	Grimstad				
Gårdsnavn:	Hove				
Gårdsnummer:	168				
Bruksnummer:	1				
Tiltakshaver:	Gilje Byggrådgivning AS				
Adresse:	Vafjellveien 1, 4887 Grimstad				
Navn på sak:	Hove gård - Homborsund				
Saksnummer:	20/23708				
Registrering utført:	7. april		Ved:	Marita Fleseland	
For- og etterarbeid:	11. mars. 8. april.		Ved:	Marita Fleseland	
Saksbehandler:	Hege Andreassen				
Totale timer brukt	Forarbeid	7,5	Feltarbeid:	4	Etterarbeid 4
Brukte dager med feltbil	1		Brukte kullprøver	0	
Innenfor registreringsområdet:	Askeladden ID:				
Automatisk fredete kulturminner:					
Ikke fredete kulturminner:					
Fotodokumentasjon:	https://fylkeskonservatoren.agderfk.no/fotoweb/archives/5001-Fotoarkiv-Arkeologi/?q=20%2F23708				
Sammendrag:	I forbindelse med en reguleringssak ved Hove gård, Homborsund i Grimstad kommune, ble det foretatt en arkeologisk registrering i form av maskinell sjakting. Det ble gravd to sjakter, og begge var negative.				

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn og informasjon om undersøkelsen.....	4
2	Område og kulturmiljø	5
2.1	Områdebeskrivelse	5
2.2	Kulturmiljø	7
3	Registreringen	8
4	Konklusjon	9
5	Tillegg 1: Undersøkelsesmetoder	10
5.1	Dokumentasjon	10
5.2	Maskinell sjakting.....	10
6	Tillegg 2: Historisk tidslinje og dateringsmetoder.....	11
7	Vedlegg.....	12
7.1	Vedlegg 1: Kart over planområdet fra tiltakshaver.....	12
7.2	Vedlegg 2: Sjaktliste	12

Forsideillustrasjon: Sjakt 1.

Figurliste

Figur 1: Undersøkelsesområdet ligger sørvest for Grimstad, i Homborsund.	5
Figur 2: Undersøkelsesområdet, sørvest for Hovekilen, øst for Kjekstadveien.....	6
Figur 3: Jorde før sjakting.	6
Figur 4: Kulturmiljøet nærliggende undersøkelsesområdet.	7
Figur 5: Sjaktoversikt	8
Figur 6. Tabell over de generelle forhistoriske og historiske tidsperiodene	11

1 Bakgrunn og informasjon om undersøkelsen

Agder fylkeskommune ble i et brev datert den 10.07.2020, informert om oppstart med reguleringsplanarbeid for gnr 168/1 Homborsund, Hove gård. Tiltakshaver er Gilje Byggrådgivning AS og hensikten med reguleringsplanen etablering av Hovekilen hyttefelt, fortøyningsanlegg og friluftsområde.

Det ble foretatt en arkeologisk registrering i 2014 som tok for seg størsteparten av planområdet, foruten den dyrka marka. I tillegg har planområdet endret størrelse siden melding om oppstart i 2020. Det originale planområdet var på til sammen ca. 322.000 kvadratmeter, og når man så bort fra det allerede registrerte området fra 2014 gjensto ca. 15.000 kvadratmeter. Etter at planområdet ble endret gjensto kun en liten flekk på ca. 3.300 kvadratmeter.

Det er flere nærliggende gravfelt i området (se 2.2. Kulturmiljø) hvilket gjør at potensialet for funn av tilknyttede bosetningsspor anses som stor. Begrunnelsen for undersøkelsene er også hjemlet i kulturminnelovens §9, hvor fylkeskommunen er forpliktet til å undersøke om større offentlige og private tiltak kan komme i konflikt med hensynet til automatisk fredete fornminner.

Fra før var det ingen kjente kulturminner innenfor registreringsområdet.

Det ble tatt i bruk maskinell sjakting for denne registreringen. Til sammen ble det gravd to søkesjakter i området med varierende bredde og lengde. Begge var funntomme.

2 Område og kulturmiljø

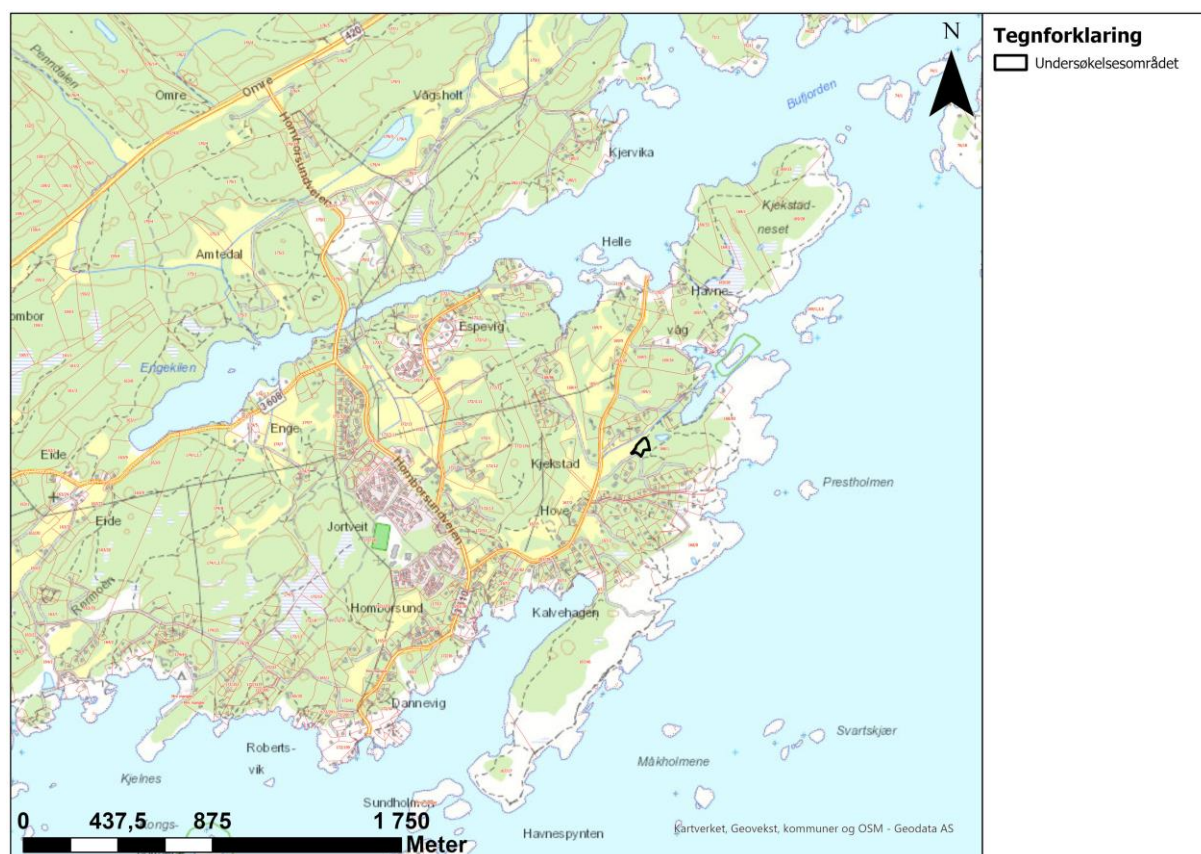
2.1 Områdebeskrivelse

Figur 1: Undersøkellesområdet ligger sørvest for Grimstad, i Homborsund.

Undersøkellesområdet ligger sørvest for Grimstad, i Homborsund. Det består av et lite jorde som blir slått med plenklipper for å holdes ved like. Sett fra sør strekker undersøkellesområdet seg ut i to «armer»; en mot et større jorde i nordvest, og en mot skog i nordøst (se figur 3). Terrenget heller mot nordvest, og det er flatt i nordøst, og disse to områdene er også delt i hellende retning av et nedgravd dreneringsrør. Det går en grusvei som skiller undersøkellesområdet fra det større jordet, og ellers er det omkranset av større løvtrær.

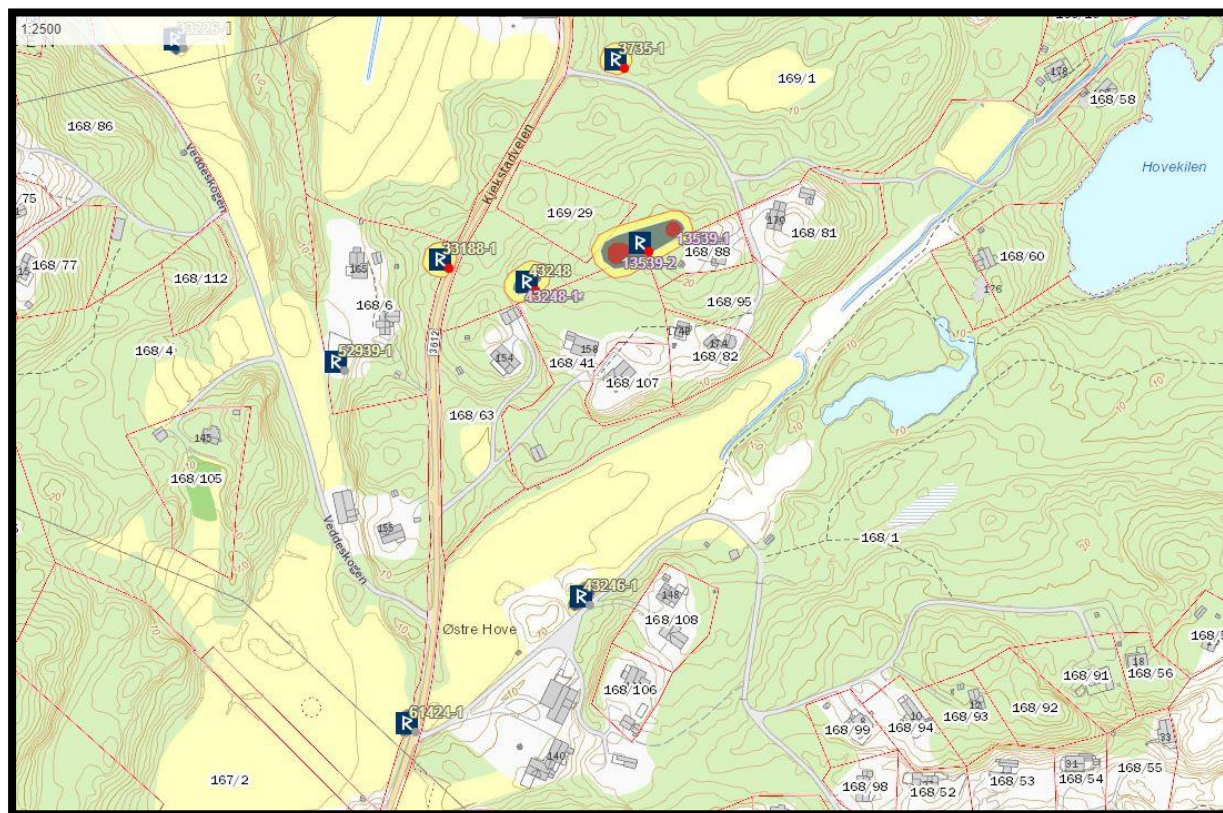
Kartene i denne rapporten viser kun det aktuelle undersøkellesområdet, se vedlegg for kart fra tiltakshaver over hele planområdet.

Figur 2: Undersøkelsesområdet, sørvest for Hovekilen, øst for Kjekstadveien.

Figur 3: Jorde før sjakting. Bilde tatt mot nord.

3 Registreringen

Registreringen ble foretatt i lett snøvær 7. april. Maskinfører av gravemaskin (8-tonn) var Trond Carlos Løddesøl fra Kjell Gilje AS.

Det ble lagt 2 sjakter. Sjakt 1 ble lagt på en svak forhøyning fra den sørligste delen av undersøkelsesområdet og mot det større jordet i nordøst. Sjakt 2 ble lagt midt i andre delen av jordet i nordvest. Begge sjaktene var negative.

Det dukket opp tre strukturer som ble snittet og avskrevet som steinopptrekk og rotbrann. Både undergrunn og det øvre jordlaget var spekket med grus, småstein og stein og bar et urørt preg foruten noen opptrekk av større stein. Noen steder stakk det opp stein/berg. I nordøst hvor sjakt 2 ble lagt var det svært mye røtter, og jorden var skrin.

Figur 5: Sjaktoversikt

4 Konklusjon

Det ble gravd to sjakter i registreringsområdet, og begge var negative.

Kristiansand, 8. april 2022

Marita Fleseland

5 Tillegg 1: Undersøkellesmetoder

5.1 Dokumentasjon

Under registreringene blir det brukt smarttelefoner med et kartprogram kalt «Field Maps». Field Maps brukes som en registreringsdatabase for å dokumentere undersøkelsene og registrere nye kulturminner mens man er ute i felt. Field Maps inneholder registreringsskjemaer for kulturminner, prøvestikk, sjakter mm., slik at man kan beskrive og kartfeste på stedet. Det kan også redigeres, slettes eller opprettes nye skjemaer i ettertid. Programmet bruker telefonens innebygde GPS for navigering og kartfesting, og for en mer nøyaktig posisjon blir det i tillegg tilkoblet en ekstern GPS av typen CPOS. Disse dataene blir etterbehandlet med kartprogrammene «ArcGIS Online» og «ArcGIS Pro». Alle automatisk fredete kulturminner blir deretter lagt inn i Riksantikvarens nasjonale kulturminnedatabase «Askeladden».

Alle kulturminner og funn som blir registrert blir fotografert. Alle foto blir videre behandlet i «FotoStation», der informasjon om fotoet blir lagret i bildefilen. Ingen fotoliste ligger vedlagt denne rapporten. Kun et utvalg av foto følger rapporten, men alle foto er lagret hos fylkeskommunen og er tilgjengelig for allmenheten gjennom Agder fylkeskommunes digitale bildeportal «Fotoweb»:

<https://fylkeskonservatoren.agderfk.no/fotoweb/>

Kulturminner, strukturer, jordlag eller annet som man vil beskrive mer nøye kan bli tegnet på millimeterpapir. Tegningene blir eventuelt etterbehandlet hvor de blir scannet og digitalisert.

Alle funn blir gjennomgått, kategorisert og fotografert. Funnene blir så lagt i poser i henhold til prøvestikk/funnsted, jordlag og ID-nummer i Askeladden. Funnene vil deretter bli overlevert Kulturhistorisk Museum i Oslo, hvor de blir studert nøyer og tatt vare på av konservatorer. Alle prøver som blir tatt i felt, slik som kull, bein eller andre typer prøver, får hvert sitt nummer og blir videresendt for dateringer og artsbestemmelser. Resultatene blir deretter vedlagt i rapporten.

5.2 Maskinell sjakting

Maskinell sjakting er en metode som innebærer å undersøke undergrunnen ved bruk av gravemaskin. Dette gjøres ved at maskinen gradvis fjerner matjordlaget i ca. 3 meter brede sjakter slik at undergrunnen kommer frem. På denne måten blir eventuell forhistorisk aktivitet avdekket og avtegner seg som strukturer med ulike farger, konsistens eller innhold enn undergrunnen. Eksempler på slike strukturer er kullholdige sirkulære flekker, ofte med fet jord, og eventuelt med supplerende funn av arkeologiske artefakter. Den vanligste funngruppen ved maskinell sjakting er boplasspor fra bronsealder og jernalder, slik som kokegroper, stolpehull, ildsteder og overpløyd graver.

6 Tillegg 2: Historisk tidslinje og dateringsmetoder

Hovedperioder	Underperioder		Datering (Kalibrert)
Eldre steinalder (mesolitikum)	Tidligmesolitikum	Fosnafasen	9500 - 8250 f.Kr.
	Mellommolitikum	Tørkopfasen	8250 - 6350 f.Kr.
	Senmesolitikum	Nøstvetfasen	6350 - 4650 f.Kr.
		Kjeøyfasen	4650 - 3800 f.Kr.
Yngre steinalder (neolitikum)	Tidligneolitikum (TN)	Traktbegerfasen	3800 - 3300 f.Kr.
	Mellomneolitikum (MN)	MNa Gropkeramiskfasen	3300 - 2700 f.Kr.
		MNb Stridsøksfasen	2700 - 2350 f.Kr.
	Senneolitikum (SN)	Nordisk dolktid	2350 - 1700 f. Kr.
Bronsealder	Eldre bronsealder	Periode I-III	1700 - 1100 f.Kr.
	Yngre bronsealder	Periode IV-VI	1100 - 500 f.Kr.
Jernalder	Eldre jernalder	Førromersk jernalder	500 f.Kr. - Kr.F.
		Eldre romertid	Kr.F. - 200 e.Kr.
		Yngre romertid	200 - 410 e.Kr.
		Folkevandringstid	410 - 570 e.Kr.
	Yngre jernalder	Merovingertid	570 - 793 e.Kr.
		Vikingtid	793 - 1066 e.Kr.
Middelalder	Tidlig middelalder		1066 - 1130 e.Kr.
	Høymiddelalder		1130 - 1350 e.Kr.
	Senmiddelalder		1350 - 1537 e.Kr.
Nyere tid	Etterreformatorisk tid		1537 e.Kr. - nåtid

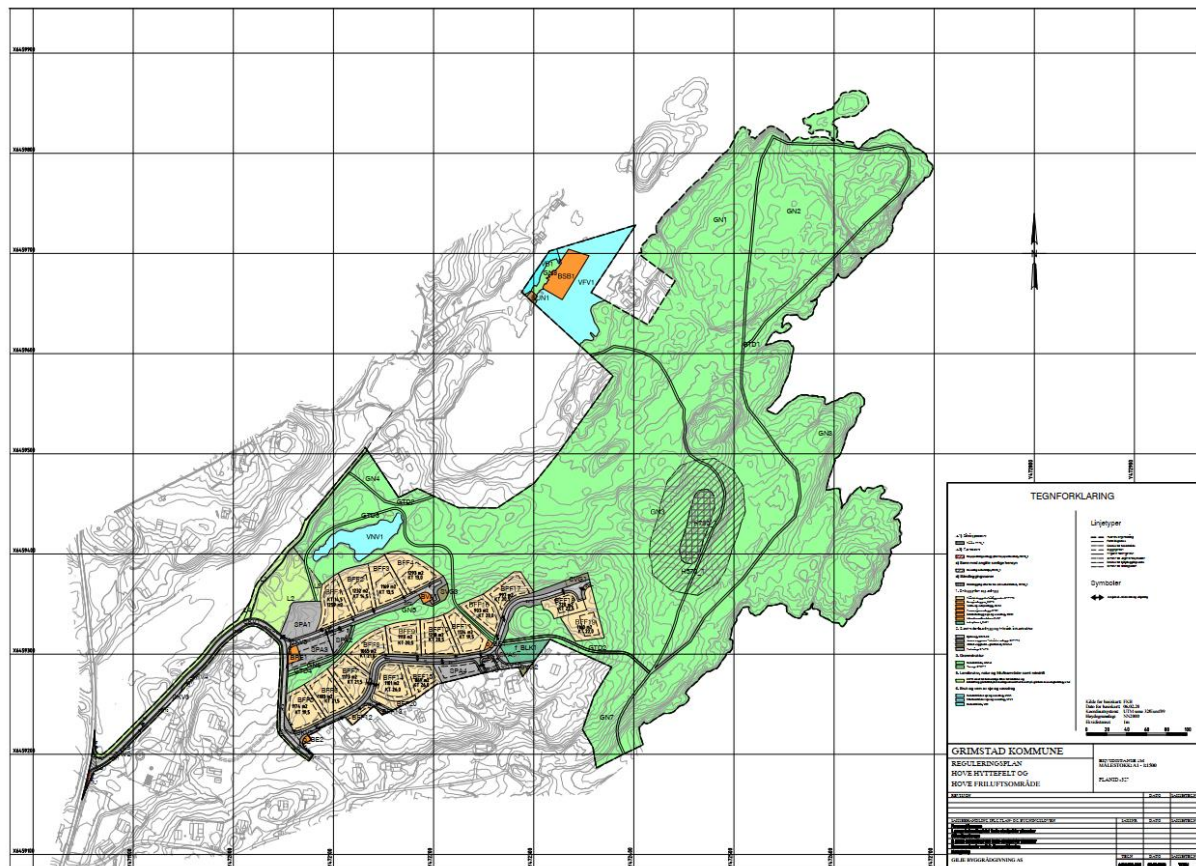
Figur 6. Tabell over de generelle forhistoriske og historiske tidsperiodene som brukes i Norge, med spesifikke arkeologiske underperioder.

7 Vedlegg

Vedleggsliste

1. Kart over planområdet fra tiltakshaver
2. Sjaktliste

7.1 Vedlegg 1: Kart over planområdet fra tiltakshaver

7.2 Vedlegg 2: Sjaktliste

Sjakt nr.	Pos/Neg	Funn/strukturer	Dybde matjord	Undergrunn	Gnr/Bnr
1	Neg.	Ingen	15-20 cm	Brun og mørkebrun sand med mye grus, småstein og noe stein	168/1
2	Neg.	Ingen	10-20 cm	Brun sand med mye grus, småstein og noe stein. Mye røtter i nordøst.	168/1

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune
Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

